

Sažeci projekta Zeleni pojas Velebit 2005.

Zelena akcija u suradnji sa Svjetskim fondom za zaštitu prirode (WWF) dodijelila je 6 donacija udrugama građana u sklopu projekta Zeleni pojas Velebit, koji je dugoročna inicijativa zaštite prirode i okoliša te poticanja održivog razvoja na širem području Velebita. Cilj ovih potpora je provedba akcijskog plana projekta Zeleni pojas Velebit, ali i jačanje udruga za zaštitu okoliša na projektnom području. Donacije su dodijeljene u ukupnom iznosu od 196 811 hrk prema uvjetima javnog natječaja, sljedećim udrugama:

broj projekta	UDRUGA	OPĆINA, MJESTO	IME PROJEKTA	Odobren iznos u HRK
1	BANICA	Lovinac, Sveti Rok	Edukacijska ekoturistička staza ljekovitog bilja	60000
2	EKO OKO GACKA	Otočac	Jama izvor Markovac - uređenje	25000
3	GAČANKA	Otočac	Tečaj tkanja i iskorištavanja sirove vune	20000
4	LUMEN	Udbina	Planiranje i konstrukcija info punkta za posjetitelje Udbine	22660
5	PESKU	Otočac, Dabar	Vanjsko uređenje Antićeve pećine u Dabru	24151
6	UNA	Gračac, Srb	Obnova gnjile kruške	45000
UKUPNO				196811

Sažeci projekata ZPV 2005

IME PROJEKTA: EDUKACIJSKA EKOTURISTIČKA STAZA LJEKOVITOG BILJA

IME UDRUGE KOJA PROJEKT PRIJAVLJUJE: BANICA društvo za obnovu kulturne i prirodne baštine, Lovinac

OPIS UDRUGE: Udruga je osnovana 10. 02. 2001. i ima 70 članova. Odgovorna osoba je predsjednik udruge, Josip Matovinović. Naše aktivnosti:

- konstantno uređenje okoliša (sadnja drvoreda, izrada i postavljanje drvenih koševa za otpad, izrada drvenih klupica, obnova parka, čišćenje vodotoka, uređenje manjih mlinica), postavljanje i održavanje drvenih natpisa značajnih lokacija
- čišćenje povijesnih lokacija - uklanjanje drveća i grmlja s srednjovjekovnih gradina (otvoren dio starog grada Lovinca, otvoreni ostaci starog grada Vranika)
- obnova starog mlina "Travič" iz 19.st (potpuna rekonstrukcija s vraćanjem u funkciju mlina kao demonstracijskog centra tradicijskog mljevenja žita), uređenje i održavanje drvenog mosta pored mlina
- uređenje dječjeg igrališta (donacija AED-a),

- uređenje internet centra (donacija WWF-a),
- revitalizacija tradicijskih običaja (prela, maškare, čijala),
- poticanje starih zanata (košaraštvo, tkanje, kolarstvo i sl.).

Budžet: cca 100.000,00 kn godišnje

Izvori financiranja: donacije, članarine, dobrovoljni prilozi.

SAŽETAK PROJEKTA: Nevladina udruga Banica većinu svojih aktivnosti temelji na obnovi tradicijskih vrijednosti i očuvanju kulturne i prirodne baštine lovinačkog kraja, uzimajući u obzir najstrože konzervatorske kriterije te kriterije zaštite okoliša. Svojim aktivnostima želimo pridonijeti i poboljšanju kvalitete života u našem kraju, s ciljem revitalizacije sela i ostvarivanja preduvjeta za opstanak ali i povratak mlađeg stanovništva.

Upravo stoga smo se aktivno uključili i u projekt “Uzgoja ljekovitog bilja po ekološkim načelima” koji provodi Poljoprivredna zadruga Lovinac. Sudjelovali smo na svim edukacijskim radionicama, a neki od naših članova su i aktivni dionici projekta. Ovaj projekt podupiremo jer su mu ciljevi u suglasju s našim načelima djelovanja : poticanje uzgoja ljekovitog bilja u svrhu smanjenja nekontroliranog sakupljanja samoniklog bilja iz prirode, a time i očuvanja biološke raznolikosti, kao jedne od najvećih vrijednosti našeg kraja. Cilj projekta je također stvaranje održive dohodovne djelatnosti za uzgajivače.

Kroz provedbu projekta “Razvoja održivog turizma” u Općini Lovinac uvidjeli da projekt uzgoja ljekovitog bilja može biti i izuzetna turistička atrakcija. Mnogi posjetitelji našeg kraja su upravo njegovu iznimnu biološku raznolikost prepoznali kao jednu od najvećih atrakcija našeg prostora. Upravo stoga smatramo da bi uređenje edukacijske staze do eksperimentalnih i pokaznih polja uzgojenog ljekovitog bilja bila jedna od najboljih metoda za upoznavanje posjetitelja s velikom raznolikosti biljnih vrsta na području Općine Lovinac.

Edukacijska staza bi bila vrlo atraktivna jer bi prolazila starim (sada zaraslim radi neodržavanja) pastirskim stazama kroz područje koje obiluje vodotocima i izvorima. Na toj stazi mogu se vidjeti gotovo sve fitocenološke zajednice ovog područja s tipičnim biljnim vrstama. Staza bi prolazila pored uzgojnih i pokaznih polja (postojećih i budućih) ljekovitog bilja na kojima bi posjetitelji mogli vidjeti specifične vrste te naučiti o njihovom uzgoju i primjeni, poput polja arnike, srčanika, matičnjaka, nevena, bijelog i plavog sljeza, borača, timijana, gospine trave, kima, paprene metvice, pelina, velebitske maline i kupine, šumske jagode. Na stazi bi se postavili drveni prijelazi preko vodotoka izgrađeni u tradicijskom stilu gradnje drvenim oblicama. Početak staze bio bi kod izvora Kozjan u Svetom Roku, s kojeg se napaja punionica istoimene vode, s staza bi završavala na livadi u blizini restorana “Braja” gdje bi svi posjetitelji mogli uživati u atuohtonim ličkim jelima. Staza bi također bila označena drvenim smjerokazima od okoraka (poput smjerokaza koji označavaju biciklističke staze po cijeloj Općini). Natpisi biljnih vrsta bili bi izvedeni na drvenim pločicama i tako potpuno uklopljeni u okoliš.

U sklopu ovog projekta napravio bi se i informacijski letak i multimedijски CD s informacijama o biološkoj raznolikosti lovinačkog kraja i tradicionalnoj uporabi bilja koje tu raste samoniklo i uzgojeno. Na letku i CD-u bila bi i upozorenja o štetnosti branja samoniklih vrsta.

Ovakva edukativna staza upotpunila bi, još uvijek, nedostatnu turističku ponudu, a bila bi posebno atraktivna za učenike i studente, te sve brojnije turističke grupe, posebno ljubitelja ljekovitog bilja.

Za takav projekt podršku je dala i lokalna turistička agencija “Lito”, nositelj turističkog razvoja Općine, koja u navedenom projektu vidi značajno poboljšanje turističke ponude sa sve traženijim sadržajem. U projekt bi se aktivno uključila prvenstveno Poljoprivredna zadruga Lovinac, koja bi provodila njegov stručni dio u suradnji s Državnim zavodom za zaštitu prirode (s Državni zavodom za zaštitu prirode PZ Lovinac upravo provodi popisivanje i valorizaciju biljnih vrsta), ali i Općina Lovinac koja bi riješila sve potrebne dozvole i pomogla u uređenju vodotoka i izvorišta na stazi.

PROJEKT: JAMA IZVOR MARKOVAC - UREĐENJE

IME UDRUGE KOJA PROJEKT PRIJAVLJUJE: Forum za okoliš “Eko-Oko Gacka”

OPIS UDRUGE: Udruga Forum za okoliš “Eko-Oko Gacka” je osnovana 28. 05. 2002. godine i ima 15 članova. Odgovorne osobe u udruzi su: Slavka Bogdanić, Marina Mileusnić, Anđelka Borić. Osnovne aktivnosti udruge su podizanje svijesti javnosti u svezi zaštite okoliša, pomaganje savjetima u rješavanju problema vezanih uz održivi razvoj poljoprivrede, šumarstva, turizma i eko turizma. Izvor financiranja su donacije i proračunska sredstva Grada Otočca.

SAŽETAK PROJEKTA: Jama, izvor Markovac nalazi se na području Grada Otočca u selu Podrum. Prema dostupnim vrlo šturim podacima sagrađena kaptaža datira iz vremena Austrijske vlasti odnosno Vojne Krajine. Izvor je aktivan u jesenskim, zimskim i proljetnim mjesecima kad su prisutne veće količine oborina, a za vrijeme sušnijeg perioda voda se povlači u podzemlje. Posebnu pozornost privlači izgrađenost ulaza u jamu odnosno trasiranje puta do vodotoka u unutrašnjosti zemlje. Od vrha se spušta stubište obloženo kamenom koje ima 47 stepenica zatim se dolazi do ravnog platoa i ponovno 17 kamenih stepenica. U najsušnijem periodu ovim putem se dolazi do vode. Cijeli svod jame obzidan je suhozidom. Nekad je onaj izvor služio za snabdijevanje vodom okolnog stanovništva. Izgradnjom vodovoda prestaju svakodnevne potrebe za korištenjem vode te lokalitet postaje zapušten.

Cilj ovog projekta je zaustaviti od propadanja već izgrađeni ulaz u jamu te očuvati krajobraz koji je svakako interesantan segment u ekološkom koridoru. S obzirom da se jama – izvor nalazi uz državnu cestu koja povezuje Sjeverni Velebit i Plitvička jezera lokalitet je vrlo dostupan i kao takav bi postao vrlo atraktivan za kratki odmor. Uređenjem lokacije, uklanjanjem korova, a prvenstveno razminiravanjem terena, unaprijedili bi gospodarenje površinskom i podzemnom vodom.

PROJEKT: TEČAJ TKANJA I ISKORIŠTAVANJA SIROVE VUNE

IME UDRUGE KOJA PROJEKT PRIJAVLJUJE: UDRUGA “GAČANKA” OTOČAC

OPIS UDRUGE : Udruga “Gačanka” Otočac osnovana je 2004. godine sa namjerom očuvanja tradicijskih zanata što je i njezin osnovni cilj. Do danas ima 15 aktivnih članova koji poznaju pojedine tradicijske zanate i danas se njima bave kroz udругu (pređenje vune, snovanje, tkanje, izrada ličkih coklji, izrada narodne nošnje, pletenje, vezenje, izrada torbi). Inicijator i odgovorna osoba u udruzi je gđa. Dragica Rogić.

Dosadašnje aktivnosti:

- Tečaj tkanja platna u jednoj privatnoj kući za članove udruge proveden u 9. mjesecu 2004. godine. Tečaj pohađalo 10 članova 15 dana.
- Predstavljanje tečaja tkanja sa izložbenim štandom otkanih proizvoda na sajmu JESEN U LICI 2004. GODINE.
- Predstavljane ručnih radova na sajmu LIKA U FOKUSU u Vrhovinama 2004. godine.
- Rekonstrukcija i izrada narodnih nošnji za folklorna društva “Otočac” i “Lisinski” iz Vinkovaca.
- Predstavljanje Ličkih narodnih nošnji sa demonstriranjem načina izrade pojedinih dijelova od vune na školi folkloru u Crikvenici u organizaciji Matice Iseljenika.
- Izložba originalnih Lički torbi u gradskoj knjižnici u Zadru pod pokroviteljstvom grada Otočca od 1. - 15. 03. 2005. godine.
- Sudjelovanje na predstavljanju izrade pojedinih dijelova nošnje za potrebe turističke zajednice u zajedničkom projektu - tradicijska kultura.
- Sakupljanje ostataka starih predmeta za potrebe udruge po selima Gacke doline.

Izvori financiranja: Donacija Zagrebačke banke, Ministarstvo kulture RH, Grad Otočac, Turistička zajednica grada Otočca, članarina.

SAŽETAK PROJEKTA: Budući postoji veliki interes pojedinih turističkih agencija i folklornih društava za tkanim platnom, a članovi udruge su pripremili veću količinu vune za preradu, Udruga planira provesti tečaj tkanja platna i sukna u nekoliko tehnika koje su već zaboravljene u ovim krajevima, a koje članovi udruge poznaju. Animirali smo određeni broj zainteresiranih sa šireg područja Županije.

Tečaj tkanja na dva tkalačka stana proveo bi se u devetom mjesecu. Tečaj bi se odvijao u dvije faze:

1. Priprema i pređenje vune za sukno i platno i snovanje pređe
2. Tkanje sukna na tkalačkom stanu i tkanje finog platna na tkalačkom stanu

PROJEKT: PLANIRANJE I KONSTRUKCIJA INFO PUNKTA ZA POSJETITELJE UDBINE
IME UDRUGE KOJA PROJEKT PRIJAVLJUJE: Lička udruga mladih entuzijasta Udbina, LUMEN

OPIS UDRUGE: Udruga Lumen Udbina osnovana je 14. siječnja 2005. godine. Udruga ima šest članova. Predsjednica Udruge je Marica Tunjić. Udruga upravo provodi projekt podizanje ekološke svijesti stanovnika Udbina” te postavljanjem ekoloških kontejnera na području Udbine te predavanjem u suradnji sa Zelenom akcijom iz Zagreba. Osim toga bili smo mobilni tim Gongga na lokalnim izborima održanim 15. svibnja 2005. godine. Udruga za sada radi na volonterskoj osnovi te financira svoje projekte iz donacija i dobrovoljnih priloga.

SAŽETAK PROJEKTA: Udruga Lumen planira uređenje prilaznog puta ka uzvišenju iznad Udbine “Gradini”(“Gradina” ima ulogu vidikovca sa koje se vidi Krbavsko polje, Velebit i područje oko Velebita), postavljanja klupa za odmor sa žardinjerima, koševima za otpatke te info punkt o akcijskom planu Zelenog pojasa Velebit. Budući da je na ovim područjima raširen strah od zmija te da ljudi njih smatraju štetočinama te se bezobzirno odnose prema njima u akcijskom planu bi izdvojili pitanja ugroženost kraških zmija a posebno onih koje naszanjuju ovo područje. Nakon postavljanja navedenih sadržaja organizirali bi smo predavanje, u suradnji sa Zelenom akcijom, o korisnosti zmija te potrebi njihove zaštite. Planiramo čišćenje od otpadaka područje oko “Gradine” te u suradnji sa šumarijom Udbina izgraditi prilazni punkt “Gradini”. Šumarija Udbina nam je dala suglasnost za radove te će nam donirati potrebne trupce za izgradnju prilaznog puta.

PROJEKT: VANJSKO UREĐENJE “ANTIĆEVE PEĆINE” U DABRU

IME UDRUGE KOJA PROJEKT PRIJAVLJUJE: Udruga “PESKU” Dabar

OPIS UDRUGE: Udruga “PESKU” je osnovana 04. 06. 2005. godine. Trenutno ima deset aktivnih članova. Novoosnovana smo udruga i kao takvi do sada nismo provodili projekte, no kao lokalna građanska inicijativa “Visibaba” dobili smo financijska sredstva na natječaju AED-a za Male potpore za uređenje okoliša našeg mjesta u okviru Projekta “Za čisti Dabar”.

Područja djelovanja naše udruge su poljoprivreda s kojom želimo svim raspoloživim mogućnostima pridonijeti njenom očuvanju i razvijanju, ekologija gdje želimo pridonijeti očuvanju prirode i njenoj zaštiti, promicanje sporta i zdravog načina života, očuvanje kulture i tradicije, te promicanje kontinentalnog seoskog turizma na ličkim prostorima.

Odgovorne osobe su članovi predsjedništva udruge Marijana Bićanić, Željko Bićanić i Nada Diklić.

SAŽETAK PROJEKTA: Cilj ovog projekta je očuvati prirodne resurse i staništa na širem

području Velebita. U okolici naselja Dabar nalazi se "Antićeva spilja" u kojoj se prije rata, prema iskazima lokalnog stanovništva mogla vidjeti čovječja ribica, rijetka endemska i zaštićena životinjska vrsta na krškom području. Tijekom i nakon rata područje oko spilje u potpunosti je zapušteno, uokolo raste šikara i baca se glomazni otpad, smeće i različiti drugi otpaci koji onečišćuju ne samo prirodu već i smanjuju kvalitetu života lokalnog stanovništva. Kroz ovaj projekt planiramo očistiti put do spilje te postaviti drveni stol, klupice i koševa za smeće u okolici spilje. Također planiramo istražiti spilju te ju ucrtati u kartu, kartirati ju kako bi se očuvala i zaštitila kao vrijednost Like i Velebita.

PROJEKT: Obnova Gnjile kruške

IME UDRUGE KOJA PROJEKT PRIJAVLJUJE: Udruga "Una", Srb

OPIS UDRUGE : Udruga "Una" je osnovana 2003. g. nakon provođenja USAID-ovog ECRA projekta na našim prostorima od strane Zamimeta. Udrugu je nazvana po rijeci Uni koja izvire u Srbu.

Dosadašnje aktivnosti. Udruga je iskrčila prilaz izvoru rijeke Une i uvela običaj proljetnog i ljetnog uređenja mjesta i parka. Pošto Udruga smatra da su ljudski potencijali (posebno mladi) jednako važni kao i prirodni paralelno se radilo i na tom polju: realizirali smo projekt "Dječji park" koji je financirao AED u iznosu od 24000.00kn i u sklopu kojeg je park opremljen spravama za igranje, ali su i djeca poticana da sama rade na uređenju (skupljaju papire, granje i sl.). U ljeto 2003. godine Udruga je bila su-organizator Međunarodnog volonterskog kampa, zajedno sa Volonterskim centrom iz Zagreba i Lapačkom organizacijom mladih, koji je održan u Srbu i Lapcu. Pomoću sredstava od CARE International za projekt Klub mladih u iznosu 24400.00kn opremili smo Klub čiji rad sada podupire PRONI. Godine 2004. od Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti dobili smo 15000.00kn za projekt Internet klub - jedino mjesto u Srbu gdje djeca i odrasli građani mogu koristiti kompjutere i internet i to samo putem GPRS-a. Kompjutersku opremu nam je ostavio Zamimet nakon ECRE. Trenutno provodimo projekt „Eko-poljoprivreda naša budućnost“ koji nam također financira USAID i AED u iznosu od 52000.00kn.

SAŽETAK PROJEKTA:

Ovim projektom želimo spasiti od propadanja i zaborava jednu vrstu kruške karakterističnu za naš kraj koju narod zove gnjila kruška. Poznato nam je da je ova vrsta kruške zaista rijetka i cijenjena, no u konzultacijama sa stručnjacima iz Poljoprivredne savjetodavne službe, Odjelom za voćarstvo, nismo uspjeli dobiti detaljnije detalje o ovoj vrsti, jer je i njima samima nepoznata. To nas je još više potaklo da se zauzmemo za njen opstanak. Od ove kruške narod peče rakiju krušku, pravi sokove i kompote, a neki je ostavljaju u zamrzivač i kažu da ne mjenja ni ukus ni izgled. Trenutno ne znamo ni za jedno mlado stablo ove kruške koju su sadili naši djedovi, a u mnogim dvorištima je sada nestala (iako je do unazad četrdesetak godina gotovo svaka kuća imala pokoje stablo). Kruška je danas zanemarena i podlegla zaboravu pošto se danas pretpostavlja kvantitetu kvalitetu i sade nove i modificirane vrste od kojih većina i nije za naše podneblje (cuvene kalifornijske i japanske vrste). Uz gnjilu krušku vezana je i legenda da je Marija Terzija bila naredila da svaka kuća mora imati krušku Tepku, a tko neispuni ovo naređenje "biva tepan".

O ovoj drevnoj voćki stručna literatura ne zna mnogo. Planiramo na projektu angažirati dip.ing. Natašu Đorđević iz Koprivnice koja je izradila je diplomski rad na Agronomskom fakultetu u Zagrebu na temu "Kakvoća rakije od kruške tepke" kako bi nam prenijela znanje i rezultate svog istraživanja, te iskustva iz prakse budući da sa ocem radi na proizvodnji rakije od ove kruške. Također ćemo angažirati stručnjaka sa Agronomskog fakulteta, doc.dr.sc. Zlatka Čmelnika za istraživanja vezano za definiranje vrste, kao i savjetnicu za voćarstvo iz Hrvatskog

zavoda za poljoprivrednu savjetodavnu službu, dip.ing. Gordanu Dragun koja će vršiti edukaciju korisnika projekta o uzgoju i očuvanju ove vrste kao izvornog eko proizvoda.

Kako bi promovirali krušku izvanredne kvalitete i okusa izradit ćemo letke u vidu razglednica i promotivne majice, te prezentirati gnjilu krušku našim gostima i posjetiteljima na sajmovima, koje planiramo posjetiti u organizaciji Hrvatskog zavoda za poljoprivrednu savjetodavnu službu, a u sklopu projekta Eko-poljoprivreda naša budućnost

Paralelno ćemo raditi na proširenju vrste i njenom ponovnom vraćanju u svako dvorište, kroz podizanje rasadnika sa plemkama uz pomoć stručnjaka Zlatka Čmelnika i Gordane Dragun. Budući da je dugoročna orijentacija naše općine eko poljoprivreda i seoski turizam inzistirati ćemo na suradnji sa općinom prvenstveno u smislu njene financijske podrške i pribavljanja sredstava od županije za ovaj i slične projekte.